

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Saarinen, S. (2021) Rautaista substanssiosaamista vai geneerisiä taitoja : mitä työelämässä oikeasti tarvitaan? TAMK-blogi, 25.3.2021.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/teema2/rautaista-substanssiosaamista-vai-geneerisia-taitoja-mita-tyoelamassa-oikeasti-tarvitaan/>

Rautaista substanssiosaamista vai geneerisiä taitoja – mitä työelämässä oikeasti tarvitaan?

25.3.2021 — Arja Hautala

Mitä yhteistä on automaatiotekniikan insinöörin, kättilön tai medianomin koulutuksella? Näitä tutkintoja suorittavat opiskelijat tarvitsevat tulevissa työtehtävissään varsin erilaista osaamista, mutta pintaa raaputtamalla löytää helposti myös yhteisiä osaamistarpeita.

Korkeakoulututkintojen opetussuunnitelmiin sisältyykin alasta riippumatta aina myös geneeristen työelämätaitojen kehittämistä. Opiskelijasta tällaisen osaamisen, kuten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen, kehittäminen osana opintoja voi joskus tuntua turhalta tai kaukaiselta. Pehmeiden taitojen sijaan halutaan keskittyä oman alan kovaan ytimeen.

Viimeistään työelämään siirryttäessä geneeristen taitojen tarve kuitenkin konkretisoituu. Toki substanssiosaamisenkin täytyy olla kunnossa, mutta sitäkin tärkeämpää on kyky oppia ja omaksua koko ajan uutta. Opinnot tarjoavat pohjan, jonka päälle työelämässä rakentaa. Substanssi voi joskus vanhentua nopeastikin. Ja ainakin valtakunnallisen uraseurantakyselyn mukaan käytännön osaaminen karttuu ammattikorkeakouluopinnoissa ihan hyvin (ks. kuva). Sen sijaan vaikkapa ongelmanratkaisutaitojen, organisointitaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittämisessä on parantamisen varaa suhteessa siihen, miten tärkeäksi viisi vuotta aiemmin valmistuneet alumnit ne nykyisessä työssään kokevat.

Kysely-/valmistumisvuosi Osaaminen	2020/2015		Kuilu / Erotus
	Kehittyminen opinnoissa	Tärkeys nykyisessä työssä	
Oma-aloitteisuus ja itseohjautuvuus	4,26	5,47	-1,21
Itsenäinen työskentely ja ajanhallinta	4,32	5,42	-1,10
Stressinsietokyky ja sopeutuminen uusiin tilanteisiin	3,90	5,42	-1,53
Kyky oppia ja omaksua uutta	4,43	5,40	-0,96
Ongelmanratkaisutaidot	3,99	5,36	-1,37
Vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot	4,08	5,30	-1,21
Organisointi- ja koordinoititaidot	3,75	5,17	-1,42
Kyky analysoida ja tehdä johtopäätöksiä	3,96	5,08	-1,12
Tiedonhankintataidot	4,28	4,94	-0,67
Alan keskeiset termit, menetelmät ja periaatteet	4,44	4,84	-0,40
Opinnoista saatu käytännön osaaminen	4,14	4,29	-0,15

Kuva: TAMKIn alumnien tärkeimmäksi arvioimat osaamiset nykyisessä työssä vs. niiden kehittyminen opinnoissa. Asteikko 1-6 (ei lainkaan tärkeä – erittäin tärkeä, ei kehittynyt lainkaan – kehittyi erittäin paljon) Lähde: Vipunen, uraseurantakysely 2020. Vastaajina vuonna 2015 TAMKista valmistuneet.

Erään kuljetustekniikan insinöörin sanoin: *Koulutus voi tarjota opiskelijoille vain pintaraapaisun suurimmasta osasta opiskeltavia aiheita. Syventyminen voi olla jopa mahdotonta. Mielestäni opinnoissa kannattaisikin keskittyä yleismaailmallisempien taitojen hankkimiseen (tiedonhankintataidot, ongelmanratkaisutaidot, organisointi- ja koordinoititaidot, itsenäinen työskentely ja ajanhallinta, oma-aloitteisuus ja itseohjautuvuus, vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot, jne). Kun tällaiset taidot saadaan kuntoon, alakohtaisten taitojen hankkiminen käy ihan vahingossa. Tärkeää olisi myös löytää alaltaan se oma juttu, johon syventyä. [...]*

(Uraseurantakysely 2020).

Lisäperusteluja geneeristen taitojen opiskeluun sekä paljon muuta kiinnostavaa tietoa juuri oman alasi alumnien työurista löydät esimerkiksi [Vipusesta](#) tai uraseurannat.fi-sivustolta. Opettajan tai uraohjaajan roolissa voit tarkastella uraseurantakyselyn tuloksia eri näkökulmista yhdessä opiskelijoiden kanssa. Jos joku innostuu aiheesta enemmän, valtakunnallinen kyselyaineisto on jatkossa mahdollista pyytää tutkimuskäyttöön [Tietoarkistosta](#). Mikä mahtava resurssi vaikkapa opinnäytetyön tekijälle!

Kovan kilpailun ja erilaisten ranking-listojen maailmassa on myös kiva huomata, miten vilpittömästi monet alumnit haluavat kannustaa ja auttaa nykyisiä opiskelijoita. Ehkä oma, viiden vuoden takainen valmistuminen ja epävarmuus omasta tulevaisuudesta on vielä hyvässä muistissa. Kuten yksi vastaaja asian ilmaisee: ”*[Kannustaisin] luottamaan omaan tekemiseen. Kunhan vain tekee ja kehittää itseään, niin asiat menevät eteenpäin. Epäonnistumisten ja virheiden pelkääminen on turhaa, eikä pelko vie eteenpäin. Virheistä ja epäonnistumisista selviytyminen vie*” (uraseurantakysely 2020).

Teksti: Susanna Saarinen, erikoissuunnittelija, Koulutuksen kehittämisspalvelut, TAMK
Kuva: Jonne Renvall